

Vraag van Marleen Lefebre namens INSPRAAK.nu aan de burgemeester over de vergunning voor een biologische legkippenstal

Burgemeester

Het dossier van de vervallen hoeve Lannoo in de Hoogleenstraat dateert niet van gisteren. Jaren geleden was er ooit nog sprake dat er een runderbedrijf zou komen. Die piste is definitief van de baan.

Op donderdag 21 februari 2019 vroeg een koppel landbouwers aan de gemeente een omgevingsvergunning aan om het voormalig landbouwbedrijf Lannoo in de Hoogleenstraat te heractiveren, en daarbij een biologische legkippenstal te bouwen, bestemd voor het houden van 18 000 kippen.

Onze fractie wenst er uitdrukkelijk op te wijzen dat wij niet tegen het renoveren van de vervallen hoeve, of het heractiveren van het voormalig landbouwbedrijf zijn, integendeel.

Noot: Niet onbelangrijk is toch te melden dat echter een re-activatie in strijd is met het van toepassing zijnde Oostrozebeeks GRS (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, pag. 91-92 – kaart 12); nieuwe inplantingen van landbouwbedrijven zijn uitgesloten in de Mandelvallei en in de openruimtes.

Oostrozebeke is een landelijke gemeente, en daarin is er plaats voor landbouw. Ook op de site van de vervallen hoeve. Maar niet elke vorm van landbouw is hetzelfde.

Noot: In de tabel op pag. 122 van het GRS (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan) staat dat er enkel grondgebonden landbouw en bouwvrij houden vooropstaat en dat rekening moet gehouden worden met het landschappelijk, kwetsbaar en waardevol landbouwgebied langs de Mandel.

Op de gemeenteraad van **donderdag 2 mei 2019** vroeg ik tekst en uitleg over de details van de plannen van de aanvraag, en daar heeft u in geheime zitting op geantwoord.

Ondertussen liep de periode van openbaar onderzoek, van woensdag 10 april tot en met donderdag 9 mei 2019. De omwonenden hadden duidelijk heel wat bezwaren tegen de legkippenstal. Niet minder dan 56 bezwaarschriften werden ingediend.

Op de gemeenteraad van **donderdag 6 juni 2019** vroeg ik of jullie (college van burgemeester en schepenen) of jullie van plan waren om de omgevingsvergunning te verlenen.

U antwoordde dat jullie nog niet hadden beslist en dat jullie daarbij niet over één nacht ijs zouden gaan. Jullie hadden nog tot woensdag 17 juli 2019 de tijd om te reageren. Tegen dan zouden jullie beslissen, want zoals schepen Olivier De Marez aanvulde, dat waren jullie wettelijk verplicht. Jullie beslissing volgde een week later. Op donderdag 13 juni beslisten jullie om de omgevingsvergunning **niet** te verlenen. Onze fractie vindt dat jullie toen de juiste beslissing hebben genomen voor wat de exploitatie van deze bio-kippenstal betreft. Het koppel dat de aanvraag deed, tekenden op dinsdag 2 juli 2019 administratief beroep aan bij de provincie West-Vlaanderen. Dat was dan ook het enige nieuws dat 2 dagen later op de gemeenteraad van **donderdag 4 juli 2019** meegedeeld kon worden in dit dossier.

4 maanden later, op de gemeenteraad van **donderdag 3 oktober 2019**, vroeg ik u opnieuw naar een stand van zaken. U antwoordde dat de provinciale omgevings-vergunnings-commissie op 25 oktober zou bijeenkomen. De algemeen directeur vulde aan dat er een hoorzitting zou komen, en een advies van de provinciale omgevingsvergunningscommissie, en pas daarna een uitspraak van de provinciale deputatie. De algemeen directeur legde uit dat de aanvragers wel gehoord kunnen worden op de hoorzitting, maar de bezwaarmakers niet — en dit in tegenstelling tot bij gewone hoorzittingen over de vergunningen van gewone gebouwen —, om de technische discussies op voldoende hoog niveau te houden. Een week eerder, op donderdag 26 september 2019, had de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -Projecten – Milieu van het departement Omgeving overigens al een voorwaardelijk gunstig advies uitgebracht. Dat was in het antwoord op de gemeenteraad niet ter sprake gekomen.

Op maandag 25 oktober bracht de provinciale omgevingsvergunningscommissie een ongunstig advies uit tegen het alsnog verlenen van een vergunning. De aanvragers hadden volgens dit advies onvoldoende aangetoond dat beplanting de stofimpact bij de buitenloop voldoende beperkt. Bovenal motiveerde de provinciale omgevings-vergunnings-commissie haar negatief advies op de impact van de strook uitloopweides van 30 tot 80 meter dat in landschappelijk waardevol agrarisch gebied ligt. Dat is het stuk dat langs de Mandel loopt.

Op donderdag 14 november 2019 passen de aanvragers hun plannen aan wat betreft de hoogtes en het materiaal van de afsluitingen, en ook wat betreft de inplanting van hoogstambomen. Zo proberen ze minstens gedeeltelijk tegemoet te komen aan de kritieken van de provinciale omgevingsvergunningscommissie.

Die avond vroeg ik op de **gemeenteraad van november** of de provinciale deputatie al een beslissing genomen heeft. U antwoordde dat de hoorzitting gehouden is, en dat dat de uiterlijke beslissingsdatum 21 november 2019 is.

De beslissing van de provinciale deputatie kwam er inderdaad pas op 21 november 2019, de uiterlijke beslissingsdatum. De provinciale deputatie willigde het beroep in, en verleende dus een omgevingsvergunning, op grond van de aangepaste plannen.

Op donderdag 16 januari 2020 tekenden jullie beroep aan bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Van omwonenden horen wij dat u, burgemeester, hen toen gesust heeft met het feit dat de gemeente daar een jurist heeft opgezet, en dat het dus onnodig was dat de bewoners zelf ook nog een advocaat zouden aanstellen.

Op dit beroep zou ik wat dieper willen ingaan. Het verbaast ons namelijk ten zeerste dat daarin **slechts 3 argumenten** – of middelen, zoals dat heet – aangehaald worden.

- Eerste middel: De gewijzigde plannen zijn niet onderworpen aan een openbaar onderzoek.
- Tweede middel: Zelfs in de gewijzigde plannen wordt de schoonheidswaarde van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied – dat is die strook langs de Mandel – op onaanvaardbare wijze aangetast.
- Derde middel: Bij gebrek aan zorgvuldig onderzoek kan niet verzekerd worden dat de exploitatie geen onaanvaardbare risico's of hinder voor de mens en het milieu zal teweegbrengen, **wat betreft geur en stof.**

De geur- en stofhinder hebben jullie dus wél uitdrukkelijk in jullie argumenten opgenomen, maar de problematiek van ammoniak en stikstof echter helemaal niet.

Vandaar mijn eerste vraag:

Waarom werden slechts deze 3 middelen aangehaald? Waarom werden andere argumenten niet eens vermeld?

De omwonenden haalden in hun bezwaarschriften ook andere argumenten aan; waarom gebruikten jullie die niet?

Op de gemeenteraad van **donderdag 6 februari 2020** vroeg ik opnieuw naar een stand van zaken. U antwoordde dat jullie beroep tegen de beslissing van de provincie aangetekend was. Op mijn vraag of de advocaat die jullie aangesteld hadden een beetje van wanten weet, antwoordde u "ja, ja". De algemeen directeur vulde aan: "We gaan er vanuit dat het een hele goeie is, het is ingediend met aangetekende zending." Zo weten we meteen welke kwaliteitseisen de gemeente van haar advocaten verlangt: ze moeten een aangetekende zending kunnen sturen. De algemeen directeur klaarde voorts uit dat het om een procedure voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen gaat, en niet om een procedure voor de Raad van State.

Noot: Op donderdag 25 februari 2021 vernietigde de 5e kamer van de Raad voor Vergunningsbetwistingen in een andere de vergunning voor de uitbreiding van een bestaande kippenstal van 79 200 kippen tot 177 330 kippen, en dit omwille van de gevolgen van het bijkomend ammoniak en stikstof. In de pers wordt deze uitspraak het "stikstofarrest" genoemd.

In dat arrest wordt een tot-dan vaak gebruikt criterium vernietigd. Deze ging ervan uit dat er geen betekenisvolle aantasting van de natuur zal voorkomen wanneer de maximale bijdrage van de bedrijfsemissies onder de kritische drempelwaarde van de 5 % blijft. Dat deze maatstaf ooit tot stand gekomen is in de Vlaamse regeling "Programmatistische Aanpak Stikstof" als antwoord op rechtspraak van het Hof van Justitie en van de (Belgische) Raad van State, neemt niet weg dat ze onvoldoende garanties biedt voor een andere milieuwetgeving. En dus moeten vergunningverlenende overheden diepgaandere passende beoordeling en een depositiescan uitvoeren, en enkel een vergunning afleveren wanneer die aantonen dat er geen enkel risico op een betekenisvolle milieu-aantasting te verwachten is.

Op donderdag 29 april 2021 verwierp de 9e kamer van de Raad voor Vergunningsbetwistingen jullie beroep, en bevestigt dus zo de verlening van een omgevingsvergunning. In de motivering verwerpt de Raad de drie aangehaalde argumenten van de gemeente. Maar de Raad rept met geen woord de verstrenging van ammoniak- en stikstofnormen in de tussentijd van de procedure.

Het is niet onlogisch dat de mensen zich afvragen waarom dezelfde Raad die vergunning van die stal in Kortesseem wel vernietigt, en de vergunning van de stal in Oostrozebeke niet. U zou dan kunnen antwoorden: “De wegen van de Raad voor Vergunningsbetwistingen zijn diep en ondoorgroendelijk.” Maar dat zou onjuist zijn; dat zijn ze **niet**. Als een verzoekende partij het vertikt om alle mogelijke argumenten in te roepen, dan is het **niet** onlogisch dat de Raad die argumenten niet beoordeelt. **Het ligt niet aan de rechter, het ligt aan de rechtzoekende. Het ligt aan jullie, het college van burgemeester en schepenen, en aan de advocaat die jullie ingesteld hebben.**

Op een uitspraak van de Raad van Vergunningsbetwistingen is er nog cassatieberoep mogelijk.

Mijn tweede vraag is dan ook:

Hebben jullie cassatieberoep aangetekend, of kunnen en zullen jullie dat alsnog doen? Waarom wel of niet?

Als jullie dat zouden doen, dan hierbij een tip: gebruik deze keer wél alle mogelijke argumenten. Laat er geen liggen. Roep gerust in dat de procedurefout erin bestaat dat niet alleen de provincie, maar ook jullie zelf, een criterium gebruikt hebben om de betekenisvolle milieu-aantasting van stikstofuitstoot te weerleggen, dat onvoldoende garanties biedt voor de toetsing die door milieuwetgeving opgelegd wordt. Er zijn ook arresten van de Nederlandse Raad van State om naar te verwijzen; en ook het advies van de advocaat-generaal Kokott van het Hof van Justitie in de zogenaamde “PAS-zaak”, wat staat voor Programmatische Aanpak Stikstof.

Maar bovenal: **beperk uzelf niet tot de argumenten waar u zelf van denkt dat ze de sterkste zijn**. Het komt nog voor dat rechtzoekenden bij wijze van spreke 20 middelen aanbrengen, en dat daar 19 middelen van verworpen worden, maar dat ze omwille van één middel – waarvan ze zelf niet op voorhand gedacht hadden dat het hun sterkste argument was – toch hun slag thuishalen.

Begin deze maand heeft Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir nieuwe (tijdelijke) richtlijnen in verband met stikstof verspreid. Dit om te verhinderen dat het stikstofarrest zo geïnterpreteerd wordt dat helemaal niets meer vergund kan geraken. Vanuit landbouwkringen hoor je wel eens de kritiek dat deze richtlijnen strenger zijn voor de landbouw dan voor de industrie.

Maar daar zijn goede redenen voor:

- De stikstofuitstoot van de industrie bestaat voornamelijk uit stikstofoxides, uit gassen. Die verspreiden zich en verdunnen zich in de lucht onmiddellijk na uitstoot.

In de veeteelt is het voornaamste aandeel aan stikstofuitstoot te wijten aan de uitwerpselen van de dieren. Dit gebeurt voornamelijk in de vorm van ammoniak, wat lokaal vermesting en verzuring van het water met zich meebrengt. De verstrenging in de procedures die het stikstofarrest eist, bestaat er net in dat aangetoond moet worden dat van deze vermesting en waterverzuring geen enkel risico op een betekenisvolle milieu-aantasting te verwachten is. In dit dossier is de nabijheid van de Mandel dan ook een aandachtspunt.

- In de industrie brengt opschaling vaak ook een vermindering van uitstoot per geproduceerde eenheid met zich mee. In de veeteelt is dat niet het geval: een kip gaat niet minder stikstof uitwerpen als er 17 999 andere kippen in de buurt zijn.

Op het eind van deze tussenkomst heb ik 5 vragen:

- **1**

Waarom werden slechts deze 3 middelen aangehaald in jullie beroep aan bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen? Waarom werden andere argumenten, zoals het stikstofargument, niet eens vermeld?

- **2**

Hebben jullie cassatieberoep aangetekend, of kunnen en zullen jullie dat alsnog doen? Waarom wel of niet?

- **3**

Wat is nu de stand van zaken? Hoe moet het nu verder?

- **4**

Ik herhaal nog even mijn vraag van de GR van 4 juni 2020:

Wanneer zijn jullie van plan om het GRS (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan) om te zetten tot een RUP voor open ruimte? Door de Mandelvallei te beschermen, kan er gehoopt worden op goede waterkwaliteit en zullen een aantal beslissingen beter afgestemd kunnen worden voor dit kwetsbaar landelijk gebied. Ik ben er dan ook van overtuigd dat er heel wat landbouwbedrijven zijn die het op vandaag wel goed doen. Laat ons dat duidelijk zijn.

- **5**

Zijn jullie van plan om de waterkwaliteit van De Mandel te controleren, bijv. stroomaf-waarts ter hoogte van de brug in de Grotstraat? Dit is een objectieve meting om vast te stellen of het biokippenbedrijf al dan niet een negatieve impact heeft op de kwaliteit van het Mandelwater.